

tarovec, ženo kolarjevo. Zapušča dve hčeri in enega sina. Naj počivajo v miru!

Velika Nedelja. V »Otoku« križniškega reda že skoraj pol leta tabori tolpa cigánov, kateri so postali zadnji čas za tukajšnje prebivalstvo res prava nadloga. Čudno, da dotična občina, kamor zgoraj omenjeni otok spada, dovolj tem delamržežem tako dolgo bivanje na njenem ozemlju in ne poskrbi, da se jih pošlje tja, kamor spadajo. Saj imamo dovolj domačih revežev, ki so res pomoči potrebni in katere smo dolžni podpirati.

Ščavnica pri Gornji Radgoni. Dne 8. marca se je raznesla žalostna novica. Zvonovi Sv. Petra so prepevali žalostno pesem ter naznanjali, da je nepričakovano naglo po kratki in mučni tridnevni bolezni, sprevidena in potolažena s sv. zakramenti, bogovdana in mirno zaspala zgledna in dobra krščanska mati Julijana Koler, posestnica na Ščavnici, stara 40 let. Prenašala je komaj tri dni svojo težko in mučno bolezen. Najbridkejša je bila ločitev od hiše, v kateri je živela s svojimi domačimi v najlepši slogi in krščanski ljubezni s svojim možem in sinom. Težko so se ločili, ko je zapovedal g. zdravnik, da mora naglo od svoje hiše in svojih domačih v bolnico v Radgono. Po operaciji, ki se je vršila še isto noč, je bila drugi dan prepeljana iz bolnice k svoji sestri v Črešnjevcu, kjer je še isto noč ob pol sedmih ob navzočnosti moževe sestre in svoje sestre mirno v Gospodu zaspala. Kako je bila rajna priljubljena po vsej domači okolici, kakor tudi daleč naokrog, je pokazal njen veličasten pogreb. Pokojna je bila vrla žena in dobra mati svojemu sinu ter skrbna gospodinja. Povsod se je pokazala kot dobra in odločno krščanska žena, ki je sama kakor tudi cela njena hiša vršila svoje verske dolžnosti. Ob odprtem grobu ji je zapel domači pevski zbor lepo žalostinko. Vsem darovalcem krasnih vencev ter vsem udeležencem lepa hvala! Naj počiva v miru!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V četrtek dne 17. t. m. je umrl dobro poznan in priden mladenič Tonek Domajnko. Dolga leta je bival pri svojem stricu g. M. Domajnku, gostilničarju na Jamni. Pred enim mesecem je bil primoran iti v bolnico, odkoder je bil v zadnjih dnevih prepeljan k svoji materi k Sv. Benediktu v Slov.

goricah. Pokopan je bil na cvetno nedeljo. Najlejša hvala vsem, ki so ga spremili na zadnji poti!

Perovce pri Konjicah. Na god 40 mučenikov je zjutraj ob 7. uri zaplakala vsa rodbina Leskovar, ko je za vselej zatisnila oči blaga mamica z devetimi še večinoma neodraslimi otroci. Vdana v božjo voljo se je dala dvakrat sprevideti in slednjič prvi petek v mesecu in po težki mučni bolezni je izdihnila svojo blago dušo. Svetila jej večna luč!

Skomarje pri Zrečah. Celo našo faro je pretresla žalostna novica v petek dne 11. t. m., ki se je valovito širila od ust do ust, da dobre in skrbne matere, Anžluhove žene Francke, ni več med živimi. Ugrabila jo je neizprosna smrt v najboljši dobi življenja, komaj v 36 letu svoje starosti. Umrla je na porodu svojega šestega otroka, ki je še ostal pri življenju. Pogreba, ki se je vršil na tiho nedeljo dne 13. t. m., se je udeležilo mnogo ljudi, kateri so jo spremljali na njen podzemeljski dom. Nobeno oko ni ostalo suho, ko ji je vlč. g. župnik ob odprtem grobu govoril lepe poslovljne besede. Počivaj v miru, draga nam Francka!

Sv. Florjan v Dolihu. Le redko kedaj vam naznanimo kako novico iz naše župnije. Dne 13. marca so zadoneli zvonovi z ubranim glasom in nam naznanili žalostno vest, da je umrl eden izmed naših najboljših faranov, posestnik Štefan Lušnic po dolgi in mučni bolezni. Počivaj v miru naš ugledni faran in na svidenje nad zvezdami! Njegovi potrti rodbini in sorodnikom naše iskreno sožalje! Na sedmini se je nabralo 150 Din za novo bogoslovnico v Mariboru.

Kalobje. V torek dne 15. t. m. smo pokopali najstarejšega občana Jurija Ogrinc, ki je dopolnil 98 let. Bil je rojen leta 1834. Do svoje visoke starosti pa je bil še vedno korenjak. Zadnji čas ga je prav posebno zdelovala naduha. Bil je šegav človek in je dosti vedel povedati o starodavnih časih, ko je še služil pri Radeckiju in se udeležil vojne na Italijanskem. Zanimivo je tudi to, da je bil baje kar štirikrat zavarovan od raznih oseb za slučaj smrti, ne da bi on sam vedel zato. Če so se dotične osebe s tem kaj okoristile, je veliko vprašanje.

Žussem pri Celju. Redko kedaj se kdo oglasi iz Žusma, ni pa tako zapuščen kraj, kakor ga vsi smatrajo. Ustanovila se je tudi v Loki pri Žusmu sadjarska podružnica, ki bo velikega pomena za ta kraj. — Dne 16. t. m. je umrla na Žusmu posestnica Marija Hernaus. Bila je vzgledna krščanska mati 9 otrok, katere je vzgojila vse prav lepo in krščansko. Posebno je treba pohvaliti njeno hčerko Marjeto, ki se vedno trudi za dobre namene, kakor tudi je že nabrala precej denarja za gradnjo nove cerkve Kristusa Kralja v Hrastniku, dalje tudi vedno zbira denar za afriške misijone. Z bridko izgubo njene dobre matere sočustvuje vsa okolica. Naj počiva v miru! Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

Videm ob Savi. Kakor vse povsod, tako nas tudi tukaj tare kriza. Pa je ne bi bilo, imamo še dobre kapljice vina, trajbarja (Štribarjevi vinogradi), libenčan, znan iz rimske dobe, Sremič je še sedaj brez snega. Radi dolge zime nam bo delo zakasnelo v vinogradih in na polju. Da si boš kmet lažje pomagal, delaj s poljskimi orodji, to je plug za ogrebanje ter sejanje krompirja, kalor tudi okapanje, okopnik, stroj za koruzo saditi, to vse dobite pri dobroznanem videmskem kovaču Antonu Škerbecu, on je najstarejši, najcenejši in najboljši izdelovatelj poljskega orodja, ker že nad 30 let izdeluje poljsko orodje.

Sromlje pri Brežicah. S 1. marcem nas je zapustil č. g. provizor Alojz Zdolšek, ker ga je božja previdnost prestavila na novo mesto v vinogradu Gospodovem. Za župnika je bil imenovan č. g. Štefan Stiper, dosedaj kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Novemu vlč. g. župniku ključemo: Bog blagoslovi vaše delo v bodočnosti!

*

Zaklad turške mornarice.

Preteklo je več nego 100 let, odkar je bil potopljen pretežni del turško-egipčanske mornarice v Navarino zalivu ob južnem Grškem. Grki so se borili tedaj že dobrih pet let proti Turkom, da bi postali zopet svobodni. Vse je bilo prepričano, da bodo v tej borbi podlegli Grki. Turki so napadli grški otok

ne ledene mase se celi Grönland polagoma potaplja, dočim se n. pr. Skandinavija dviga. V zadnjih 600 letih se je dvignila za 6 metrov. Istočasno, ko se potaplja, se Grönland vsako leto oddaljuje proti zapadu za celih 36 m. Temu gibanju se pridružuje vsa Amerika, ki se tako počasi oddaljuje od Evrope.

Pridni učenec.

Mihec pride iz šole domov in reče:

»Mama, pomislil: jaz sem prvi.«

Mati ga pogleda popolnoma presenečeno. Ne more prav verjeti in vzklikne:

»Ti — prvi — tako nenadoma — kako je to mogoče?«

na, Lenarta, Antona ter Jožefa. Precej umetniškega smisla je opaziti na starejših kužnih spomenikih, novejši so le bolj nerodno kmečko delo.

Kuga je morila po Evropi zlasti v prvi polovici XIV. stoletja na različnih krajih. Po slovenskih krajih se je bila razpasla od začetka XVI. do XVIII. stoletja.

Kot znak okuženja po kugi je veljala neznosna vročina v prsih in po trebuhu. Med žganjem po notranjosti so se začele za ušesi, na vratu, pod pazduho, pod komolci in kolena izpuščati modre hule, ali pa so se lotili celega telesa žgoči izpuščaji. Od kuge napadeni je veljal za izgubljenega. Proti tej bolezni ni poznal tedanji človek nobenega sredstva.

Priprosto ljudstvo, meščani in grajska gospoda se je borila proti kugi predvsem na ta način, da se je ogibala z vso skrbjo okuženih krajev. Ljudje so dobro znali, da je kuga nalezljiva in jo prenese osebni stik z bolnikom. Kot splošna zdravniška sredstva so veljali in bili v rabi ti-le nasveti: Pij na tešče, lastno vodo. To sredstvo

prepodi iz želodca gnilobo in odpre jetra ter čreva. Ako zavohaš, da je zrak krog tebe okužen, drgni se pogosto ob kozla, ki močno smrdi, ali pa se pomudi večkrat na stranišču, kjer se tudi ne preganjajo po zraku dišave. Kot posebno sredstvo zoper kugo so slovele krastače. Lovili so jih navadni ljudje in zdravniki med šmarnimi mašami. Nalovljene so sušili na solncu in posušene stolkli na drobno. Na ta način dobljeni praš so si privezovali v vrečicah krog vratu in sta ga nosila na prsih kmet in gospod. Nekateri so si obesili krog vratu kar cele krote. Zopet drugi so napravljali iz teh ostudnih žab obliže in jih polagali na rane. Celo tako daleč so zablodili v praznoverju, da so krastače kuhali na mleku ali v kisu in so jih zavživali.

Ker so pa bila naštetna zdravniška sredstva brez učinkov, so se zatekali od kuge šibani ljudje k romanjem, molitvi, postu in k dobrim delom. Kot posebni priprošniki ter pomočniki zoper kužne bolezni so veljali: Mati božja, sv. Jožef, Rok, Boštjan, Ignacij, Frančišek Ksaver, Karol Boromejski in sv. Rozalija. Naštete svetnike so

Chios, so ga čisto oropali ter poklali nad 20.000 prebivalcev. Od omenjenega otoka je jadral turški admiral s svojim bojnim brodom od enega grškega otoka do drugega, odnesel je vse, kar mu je prišlo pod roparske prste in z neizmerno bogatim plemenom se je napolnil proti Carigradu.

V očigled nezaslišanemu roparskemu pohodu so se dvignili: Angleži, Francozi in Rusi, da bi pomagali Grkom. V Navarino zalivu je dohitelo zvezno brodogradništvo turškega, ki je bilo po kratkem boju premagano. Zmagovalci so potopili 103 turške bojne ladje. Danes so uverjeni, da bi bilo mogoče 43 ladij dvigniti, ker ležijo na morskem dnu tako plitvo, da jih je videti s prostim očesom.

Svet živi v prepričanju, da so bili s turškimi ladjami vred pogreznjeni neizmerni zakladi, ki so bili ugrabljeni grškim mestom ter svetiščem. Pretežni del teh zakladov je najbrž v admiralških ladjah, katerih lega pa ni natančno znana. Z današnjimi modernimi dvigalnimi napravami upajo, da bodo odstranili vse težkoče in se dokopali do bogastva.

Že leta 1914 je prošila angleška dvigalna družba grško vlado v Atenah za dovoljenje, da se sme lotiti dela. Angleži so zasigurali Grkom dve tretjini od najdenih zakladov. Omenjeno podjetje je onemogočila svetovna vojna. Šele 1. 1926 so osvežili spornice na potopljeno turško mornarico. Danes so že razne družbe s polno paro na delu, da rešijo iz morskega dna zaklade, ki so počivali pod vodo nad 100 let.

*

Vprašanja in odgovori.

J. H. v L. Imam govosti iz drugih listov, če jih sprejmete. — Žal ne, ker ne preobčujemo radi tega, kar je v drugih listih. Imeti bi morali tudi dovoljenje.

klicali ljudje posebno goreče na pomoč in so nšili pri sebi njih podobe.

Kuga je veljala za posebno šibo božjo, katero je oznanil pojav nekaterih zvezd repatic, ki zastrupljajo zrak s svojim osvitljenim repom. Ob pojavih kuge so sežigali na gmadah čarovnice v prepričanju, da je to strašno zlo posledica čarovnij.

Kuga je bila tako občuten korobač, da je skušala omiliti njene brezobzirne udarce tudi eblast. Prva odredba proti kugi je bila izdana leta 1374. Najvažnejše točke iz kugopobijajočega zakona so te-le: 1. Vsakega na kugi obolelega se mora odpraviti iz mesta venkaj na polja, da tamkaj ozdravi ali umrje. 2. Vsi oni, ki so bili v dotiki z okuženimi bolniki, morajo ostati ločeni od drugih dobrih deset dni. 3. Duhovniki, ki obiskujejo take bolnike, morajo naznaniti vsak slučaj takoj oblasti; sicer se jim zapleni premoženje in njih same pa sežge na gmadi. 4. Kdor prinese kugo, se mu zapleni premoženje. 5. Okuženim bolnikom strožejo posebni strežaji. Kdor bi še razven teh

P. M. v B. Uporabljam pot na tujem zemljišču. Ali sem jaz dolžan pot popravljati? — Vi ste dolžni! Oziroma vsi, ki jo uporabljajo. Nimate pisanega, kaka pot mora biti, ampak samo pot, za red pa morate tudi vi prispevati!

A. R. v P. Imam dve hiši, ali sta obe zavarovani? — Kako si morete to predstavljati, da bi bili obe hiši zavarovani od »Slovenskega gospodarja«? Samo tista je, na katero številko prihaja »Slovenski gospodar«. Recimo, da bi bilo po vašem, potem bi naročnik, ki ima deset hiš, plačal 32 Din in bi imel desetkrat zavarovalnino, revež pa, ki ima eno hišo, pa samo eno. Noben list v Sloveniji ne daje višje zavarovalnine kakor »Slov. gospodar«.

L. B. G. Koliko znaša trošarina za vino? — Od 1. aprila 1932 2 Din od litra.

D. F. v K. Kdaj se plačuje pasji davek? — Po sklepu dotične občine. V veljavo stopi, ko je proračun potrjen.

A. V. v H. Advokat ni zadovoljen s tem, kar mu je odmerilo stroškov sodišče in zahteva še od mene. Ali sem dolžan plačati? — Ne. Zahtevajte povrnitev, sicer ga pa naznanite advokatski zbornici v Ljubljani, potem pa tožite, če se to ne pomaga.

Isti: Ali so stariši dolžni plačati škodo mladoletnih otrok? — Dolžni so! Če nočejo, žal, treba tožiti!

J. L. v P. M. Sem 30 let v Jugoslaviji, kako postane jugoslovanski državljan? — Najpreje vam mora dati kaka občina zagotovilo, da vas sprejme v občinsko zvezo, nato vložite prošnjo za državljanstvo pri srezkemi načelniku.

I. J. v B. Ali ima moja žena pravico do dedne svojega brata, ki je v vojski pogrešan? — Ima pravico, povzročil naj potom sodnije, da se brata proglasi za mrtvega, nakar se bode vršila zapuščinska razprava.

A. F. v Z. P. Ali je tudi pri nas postava, da se prepirajoča zakonska oba skupaj v ječo zapre, dokler se ne spametujeta? — Pri nas ni take postave. Obrnite se na kakega poslanca, da jo predlaga!

Ž. M. v Ž. Kdaj in kje se je prijaviti za cestne nadzornike? — O tem odloča cestni odbor in za banovinske ceste pa banovina. Prijavite se, morda pridete kodaj na vrsto!

J. K. v V. Ali velja zavarovanje »Slovenca« za vsak slučaj smrti, ali le za slučaj nesreče? — Samo za slučaj nesreče. Enako zavarovanje ima tudi list »Nedelja«, ki stane letno 24 Din. Ako se celoletni naročnik smrtno ponesreči, se izplača 1000 Din zavarovalnine.

Ž. A. v B. Koliko jih bodo pri mariborskem cestnem odboru reducirali? — To nam ni znano, kakor tudi ne, če in koliko pokojnine dobijo.

I. T. v G. Ali kaj stane, če pošljem kak dopis v »Slovenskega gospodarja«? — Če pošljete dopis z zanimivo novico, ki pa seveda mora biti resnična, to nič ne stane, stane samo inserat, če hočete kaj kupiti ali prodati.

F. T. v Slog. Kaj določa konkurzni zakon, da se mora pustiti stranki? Kake so nagrade itd. — Kupite si v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru zakon o konkurzu, stane broširan 36 Din in poštnina. Je torej obširen in vam ga tukaj ne moremo objaviti.

L. J. v A. Kaki so predpisi, če hoče kdo posinoviti otroka? — Napravite vlogo na srezko načelstvo, da vam dovoli prepis njegovega imena na vaše ime ter vlogo na sodnijo kot varhinjo otroka, da vam dovoli posinovitje.

F. K. v St. Sem šele 20 let star, ali dobim crozni list? — Dobite, ako boste pravilno utemeljili prošnjo, ki jo spišite na občini, da potrehuete orožje zaradi nevarna službe.

S. P. v G. Ali je kaj vredna zadruga, ki daje brezobrestna posejila za zidanje? — Poznamo nekaj takih zadrug, toda ustroja njihovega ne poznamo! Kakor vemo o onih iz Nemčije, ta stvar ne gre tako gladko naprej. Nič ne daje denarja brez obresti, zato ne moremo verovati v uspeh. O tem, da bi mi ostale zadruge v našem listu ocenjevali, sporočamo, da morate že sami biti toliko previdni, da jih boste ocenili. Mi se v to ne moremo spuščati!

F. D. v T. Kupil sem srečko od Zumbuloviča, pa je nisem dobil, plačal sem 15 obrokov po 23 Din, ali sem denar izgubil? — Zumbulovič je šel v konkurz. Ako bi imeli srečko, bi bila veljavna, samo potrdila pa nič ne veljajo. Kupujte srečke pri domačih bankah!

P. H. v G. Poslal sem pismo brez znamke, sprejmite ga! — Ste prepozno sporočili. Mi vsa pisma, kjer ni znamk, zavrne!

obiskoval okužence, se ga kaznuje s smrtjo in z izgubo premoženja.

Iz naštetih kar najbolj strogih odredb je razvidno, da je iztrebljala kuga prebivalstvo brez izjeme veliko krutejše nego še tako krvava vojna. Onemogočala je sejme in trgovino sploh. Izumrle so vasi, trgi in mesta. Nikdo se ni upal v bližino od kuge napadenega kraja, ker so smatrali za raznašalca kuge zrak, ki puhti ter se razširja iz kužnega gnezdišča daleč na okrog.

Našteta zla, ki so sprejeta že od nekdanj kot najbolj goreča prošnja v litanije vseh svetnikov: lakota, kuga in vojska so obiskovale v naslednjih letih že od nekdanj revne kraje tostran in onstran Sotle.

Leta 1574 se je pojavilo v celotnem območju pražupnije Pilštajn toliko vsakojake divjačine; da niso pomnili kaj podobnega niti najstarejši ljudje. Divje svinje so ruvale kar pri belem dnevu po njivah in delale grajski ter kmečki posesti škodo.

»Čisto lahko! Kó je prišel v jutro gospod učitelj v Soto. Se ni bilo v razredu nikogar, razen mene. Tedaj je menil: »Glej no, Mihec, ti si prvi.«

Dober odgovor.

Dva moža si ogledata meblirano sobo, ki sta jo hotela vzeti v najem. Da bi najemnine kolikor mogoče znižala, sta vse grajala, kar je bilo v sobi. Naposled je rekel eden izmed njiju prav matomarno gospodinjici:

»Koliko pa naj stane tale svinjak na mesec?«

Gospodinja pa je odgovorila: »Za enega prašiča 400 Din, za dva pa 600 Din.«

Dalje sledi.